

RBG/752/09.00/2026

§ 252 Raaseporin kaupungin lausunto Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksestä vuosille 2027–2030

Julkinen

Valmistelijat

jan.grondahl(at)raasepori.fi 019 289 2550

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pyytää Raaseporin kaupungilta 31.7.2026 klo 15.45 mennessä lausunnon esityksestä vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätökseksi.

Tausta

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021), myöhemmin pelastustoimen järjestämislaki, 3 §:n mukaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutason tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia.

Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös on toimintaa ohjaava lakisääteinen asiakirja, joka kuvaa pelastustoimen tuottamistapaa. Palvelutasopäätöstä ohjaa keskeisesti pelastustoimen järjestämislaki (613/2020) ja sitä edelleen täsmentävä sisäministeriön asetus koskien palvelutasopäätöksen sisältöä (1225/2022).

Palvelutasopäätöksessä kuvataan, kuinka hyvinvointialueen pelastustoimi tuottaa pelastuslain (379/2011) mukaiset palvelut. Pelastuslain mukaisten palveluiden lisäksi palvelutasopäätöksessä kuvataan lyhyesti muuta pelastuslaitoksen toimintaa, jota pelastuslaitos toteuttaa osana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta.

Palvelutasopäätöksen hyväksyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto.

Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon paikallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Tämä Raaseporin kaupungin lausunto perustuu siis paikallisiin tarpeisiin pelastustoiminnan osalta.

Tavoiteaikatauluna on, että aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta

6.10.2026. Tätä ennen suunnitelma käsitellään valmius- ja turvallisuuslautakunnassa 3.9.2026 ja aluehallituksessa 21.9.2026.

Lausunnon muoto ja aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan pelastustoimen palvelutasonpäättöksen luonnoksen seuraavista osioista:

1. Kehittämissuunnitelma kokonaisuudessaan. Erityishuomiot kehittämissuunnitelman osaan "Yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle"

2. Yleiset muut huomiot

Lausunnon kohteena oleva aineisto

Luonnos vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätökseksi on julkiselta osin tämän viestin liitteenä sekä saatavilla lausuntopalvelu.fi.

Linkki lausuntopyyntöön: Lausuntopyyntö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen esityksestä vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätökseksi

Raaseporin kaupungin lausunto Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen esityksestä pelastustoimen palvelutasopäätökseksi vuosille 2027-2030;

Yleiset huomiot kehittämissuunnitelmaan

Raaseporin kaupunki pitää tärkeänä, että palvelutasopäätös perustuu paikallisella tasolla (Raasepori ja lähikunnat) riskianalyysiin, huomioi muuttuvan toimintaympäristön sekä vahvistaa yhteistyötä alueen eri toimijoiden välillä.

Raasepori korostaa, että palvelutasoa määriteltäessä tulee huomioida alueen erityispiirteet: laaja maantieteellinen alue, merkittävä saaristo kesäasukkaineen sekä harvaan asutut alueet. Näillä tekijöillä on suora vaikutus pelastustoiminnan järjestämiseen ja toimintavalmiuteen.

Kaupunkikeskustojen kehittyminen on johtanut kerrostalojen kerrosluvun lisääntymiseen. Tammisaaren ja Karjaan keskustojen alueella tulee olla valmius saada käyttöön riittävä puomitikas- ja sammutusyksikkö. Nostolaitteilla varustettujen ajoneuvojen puuttuminen ei saa muodostaa estettä yli 4-5-kerroksisten rakennusten rakentamiselle taajama-alueilla tulevan kaavoituksen mukaisesti.

Tilanne Raaseporin kaupunkiympäristötoimialan osalta (sama tilanne muissakin kunnissa?) on se, että kunnan omasta henkilökunnasta koostuva 'tekninen' valmiushenkilöstö on vähentynyt viimeisten vuosien aikana. Tekninen henkilökunta ja kalusto on mitoitettu siten, että kaupungin ns. perustoiminta voidaan hoitaa normaali olosuhteissa. Ostopalveluiden osuus teknisessä palvelutuotannossa on kasvanut ja todennäköisesti lisääntyy entisestään tulevaisuudessa. Kaupungin mahdollisuus osallistua poikkeusolosuhteiden toimintaan on siis jo nykyisellään hyvin rajallinen.

Ostopalveluilla tuotettavaan palvelutuotantoon (urakkasopimuksiin) tulisi antaa kaupungille selkeät ohjeet siitä, miten paikalliset urakoitsijat voidaan tarvittaessa sitouttaa tuottamaan palveluita poikkeusoloissa.

Raaseporin alueella on viime vuosien aikana koettu sekä rajuja myrskytuulia sekä erittäin voimakkaita rankkasateita. Kaupungin organisaatiota ei ole mitoitettu vastaanottamaan mainittujen kaltaisia poikkeuksellisia sääilmiöitä. Kaupungin nykyisten resurssien puitteissa ei kyetä kaikilta osiltaan vastaamaan tarpeeseen poikkeusolosuhteissa. Toimita on mitoitettu ns. normaaliolosuhteiden mukaisesti. Tämä asettaa vaatimuksia pelastuslaitoksen ja kaupungin yhteistoimintaan, kaupungin omia ja urakoitsijoita tulee jatkossa kyetä käyttämään poikkeusolosuhteissa tehokkaammin. Kaupungin tulee kuitenkin vastata poikkeusoloissa väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön, rakennusten ja materiaalin varaamisesta ja kouluttamisesta.

Raaseporin kaupungin valmiussuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti. Varautumis- ja valmiussuunnittelu on jatkuva prosessi, siinä esitetyt painotukset ja toimenpiteet tulee päivittää tilanteiden muuttuessa. Valmiussuunnitelma muodostaa rungon ja toimii 'käsikirjana' mahdollisessa poikkeustilanteessa, onnettomuudessa jne.

Yhteiset säännölliset tapaamiset ja harjoitukset pelastuslaitoksen kanssa pitävät ns. perusvalmiutta yllä.

Kaksikielisyys

Raasepori on kaksikielinen kaupunki, jossa merkittävä osa väestöstä on ruotsinkielisiä. Kaupunki painottaa, että pelastustoimen palvelujen tulee olla aidosti ja käytännössä yhdenvertaisesti saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi. Tämä koskee erityisesti:

- hätä- ja onnettomuustilanteiden viestintää
- turvallisuusviestintää ja neuvontaa
- asiakaspalvelua sekä viranomaisyhteistyötä

Kaksikielisten palvelujen toteutuminen on keskeinen osa palvelujen yhdenvertaisuutta ja turvallisuuden tunnetta.

Vapaaehtoispalokuntien rooli

Raaseporin kaupunki korostaa, että sopimuspalokunnilla ja vapaaehtoisella pelastustoiminnalla on keskeinen ja korvaamaton rooli erityisesti:

- haja-asutusalueilla
- saaristossa
- pitkien etäisyyksien alueilla

Pelastustoimen palvelutasopäätöksessä tulee turvata vapaaehtoistoiminnan toimintaedellytykset koko alueella.

Kaupunki painottaa, että:

- vapaa palokuntatoiminta tulee turvata riittävällä ja pitkäjänteisellä rahoituksella
- eri kaupunginosien ja alueiden sopimuspalokuntien toimintaedellytykset tulee taata tasapuolisesti
- koulutuksen ja kaluston kehittämiseen tulee varata riittävät resurssit

Raaseporin kaupungin alueella on sekä tiiviisti rakennettuja kaupunkimaisia taajamia sekä laajoja harvasti rakennettuja haja-asutusalueita sekä laaja saaristo kesäasuntoineen.

Keskeisiä sopimuspalokunnan tavoitteita tulee olla;

- pelastustoiminnan tason takaaminen myös harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa
- vapaapalokuntien 'VPK:n' rooli pelastustoiminnassa

Raaseporin kaupunki peräänkuuluttaa selkeää toiminnallista roolia vapaapalokunnille tulevassa palvelutasopäätöksessä. Pelastustoimintaa tulee kehittää vapaapalokunnan toiminnan kehittämisen ja ylläpitämisen takaamiseksi edelleen. Raaseporin kaupungissa haja-asutusalueella ja saaristossa vapaapalokunnan rooli pelastustoiminnassa on tärkeä. Kehittämällä vapaapalokunnan toimintaa parannetaan myös Vpk toiminnan toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Vapaapalokuntatoiminta on kustannustehokas lisäresurssi ammattipalokunnan tueksi.

Vapaapalokuntien rooli ja niiden tarjoamat resurssit tulee huomioida ja hyödyntää pelastustoiminnassa, ei pelkästään ns. reservinä vaan myös operatiivisessa toiminnassa.

Raaseporin kaupungin erityisriski kohdistuu haja-asutusalueelle ja saaristoon, missä kesäasukkaiden osuus on suuri erityisesti kesäaikaan.

Raaseporin kaupunki katsoo, että vapaaehtoisjärjestöjen hälytysjärjestelmä on tarkistettava ja nykyaikaistettava vastaamaan nykypäivän vaatimuksia.

Kaupunki ehdottaa, että asian jatkovalmistelussa otetaan huomioon seuraavat asiat:

- parannetaan hälytysjärjestelmien luotettavuutta, nopeutta ja yhteensopivuutta nykyteknologian kanssa, esimerkiksi mobiilipohjaisten ratkaisujen avulla
- parannetaan vapaaehtoisjärjestöille suunnattua tiedonkulkua, jotta oikea tieto saavuttaa alueella oikeat toimijat ja jotta järjestöjen välinen yhteistyö toimii käytännössä sujuvasti
- otetaan huomioon muiden alueiden hyvät käytännöt, esimerkiksi Varsinais-Suomen, jossa vastaava järjestelmä vapaaehtoisjärjestöjen hälyttämiseksi jo on käytössä.

Raaseporin kaupunki korostaa, että vapaaehtoistyön toimiva hälytysketju on ratkaisevan tärkeä tehokkaiden ja turvallisten pelastustoimien kannalta.

Toimitilat ja paloasemaverkko

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen pelastustoiminnan käytössä olevien rakennusten ja tilojen rahoitus on muuttunut. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä pelastuslaitoksen toiminta on siirtynyt Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Pelastuslaitoksen käytössä olevat kiinteistöt vuokrataan hyvinvointialueelle 1.1.2027 lähtien. Siirtyvien pelastustoimen rakennusten osalta on laadittu vuokrasopimukset, jotka perustuvat osapuolien välisiin sovittuihin vuokranmäärityspерusteisiin. Raaseporin kaupungin tekninen lautakunta hyväksyi vuokrasopimukset 19.5.2026 § 114.

Raasepori pitää välttämättömänä, että:

- pelastustoimintaa varten kaupungilta (tai sen omistamalta kiinteistöyhtiöltä) vuokrattuihin rakennuksiin ja tiloihin osoitetaan riittävät määrärahat
- toiminnan kannalta kriittinen infrastruktuuri säilyy toimintakuntoisena

Raasepori korostaa erityisesti, että kaupungin hyvinvointialueelle vuokrattujen paloasemien teknisen kunnon ylläpitäminen on molempien osapuolten etu.

Riittävä ylläpito tukee:

- toimintavarmuutta
- työturvallisuutta
- kustannustehokkuutta pitkällä aikavälillä

Raaseporin kaupunki (tai kaupungin omistama kiinteistöyhtiö) tavoittelee pitkäkestoista vuokraussuhdetta hyvinvointialueen/pelastuslaitoksen kanssa.

Bromarvin vapaapalokunta-aseman uudisrakennushanke on ajankohtainen v

2026-2027 aikana.

Viestintä ja tilannekuvayhteistyö

Raasepori pitää tärkeänä, että pelastuslaitoksen ja kunnan välinen viestintä toimii sujuvasti kaikissa tilanteissa.

Kaupunki korostaa, että:

- onnettomuuksiin liittyvän viestinnän tulee olla selkeää ja oikea-aikaista
- tiedonkulku pelastuslaitoksen ja kaupungin välillä tulee olla systemaattista
- yhteinen tilannekuva on keskeinen erityisesti laajemmissa häiriötilanteissa

Viranomaisyhteistyö

Raaseporin kaupunki painottaa hyvän ja toimivan viranomaisyhteistyön merkitystä. Erityisesti yhteistyötä tulee vahvistaa seuraavilla osa-alueilla:

- rakennusvalvonta
- kaavoitus
- maankäytön suunnittelu

Pelastustoimen osallistuminen suunnittelun varhaisessa vaiheessa on tärkeää turvallisen rakennetun ympäristön varmistamiseksi. Samalla voidaan ennakoida riskejä ja vähentää tulevia kustannuksia.

Raaseporin kaupunki korostaa myös yhteistyön merkitystä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa osana kokonaisturvallisuutta. Viestinnän merkitys on suuri, nykyiset tiedostuskanavat ja sosiaalinen media toimii tehokkaasti ja nopeasti.

Raaseporin kaupunki peräänkuuluttaa turvallisuus- ja onnettomuusviestinnän osalta läheistä yhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa. Jo nykyisellään tiedotus kaupungin suuntaan toimii, viestintää tulee ylläpitää ja parantaa. Turvallisuus- ja onnettomuusviestintä pitää pystyä hoitamaan molemmilla kotimaisilla kielillä.

Raaseporin kaupunki edellyttää edelleen hyvää yhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa viranomaistoimintaa liittyen. Pelastusviranomaisen rooli luvituksen (esim rakennusluvut), kaavalausuntojen, rakennusten pelastussuunnitelmien, evakuointisuunnitelmien jne laadinnassa on tärkeää. Lausuntojen oikea-aikaisuus, yhteiset koulutustilaisuudet ja osallistuva hankesuunnittelu ovat toimenpiteet, joilla sujuva yhteistyö taataan.

Kaupunginjohtajan ehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy yllä olevan lausuntonaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksestä 2027-2030.

Päätöksen käsittely

Merkittiin, että tekninen johtaja Jan Gröndahl oli läsnä, kun kokouksessa

käsiteltiin §:ää 252.

Keskustelua.
Keskustelu päättyi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi edellä mainitun lausuntonaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksestä 2027-2030.

Täytäntöönpano

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Liitteet Bilaga 1A_Beslut om räddningsväsendets servicenivå_2027-2030_Utlåtandeversion
Bilaga 1B_Palvelutasopäätös_2027-2030_Luonnosversio
Bilaga 2_Saatekirje lausuntopyyntöön esityksestä pelastustoimen palvelutasopäätökseksi